

2024

SANSKRIT — HONOURS

Paper : DSE-A-1

(DARŚANA)

Full Marks : 65

The figures in the margin indicate full marks.

*Candidates are required to give their answers in their own words
as far as practicable.*

Section – A

Unit – I

(Marks : 30)

1. अधस्तनेषु कस्यचिदेकस्य उत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च दातव्यम्।
(a) का नाम प्रमा? तर्कभाषासम्मतं प्रमायाः लक्षणमुल्लिख्य व्याख्यायताम्। 2+8
(b) कस्तावत् सन्निकर्षः? सोदाहरणं सन्निकर्षविभागः आलोचनीयः। 2+8
(c) कारणप्रकाराः तर्कभाषानुसारेण व्याख्यायाः। 10
2. अधोनिर्दिष्टेषु कस्यचिदेकस्य व्याख्या कार्या (संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च)। 8×1
(a) साधकतमं करणम्।
(b) पृथिवीत्वसामान्यवती पृथिवी।
(c) 'प्रकाश्यते तस्य कृते मयैषा'।
3. अधस्तनेषु विषयद्वयम् अवलम्ब्य टीका कार्या (संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च)। 6×2
मङ्गलाचरणम्, अयुतसिद्धः, विशेष्यविशेषणभावः, प्रमाणम्।

Unit – II

(Marks : 20)

4. अधस्तनेषु कस्यचिदेकस्य व्याख्या कार्या (संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च)। 10×1
(a) 'हेतवे जगतामेव संसारार्णवसेतवे।
प्रभवे सर्वविद्यानां शम्भवे गुरवे नमः॥'

Please Turn Over

(0662)

- (b) विशेषास्तु यावन्नित्यद्रव्यवृत्तित्वादनन्ता एव।
- (c) आत्मत्वसामान्यवान् बुद्धिगुणाश्रय आत्मा।
- (d) भोगायतनमन्त्यावयवि शरीरम्।

5. अधोलिखितेषु पञ्च प्रश्नाः संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च समाधेयाः।

2×5

- (a) अभावः कतिविधः? के च ते?
- (b) पदार्थानां लक्षणं किम्?
- (c) को नाम समवायः? स कतिविधः?
- (d) को गुणः आकाशमात्रवृत्तिः?
- (e) उपाधिस्वरूपं किम्?
- (f) रसः कतिविधः? के च ते?
- (g) सप्तपदार्थ इति ग्रन्थे हेत्वाभासः कतिविधः?
- (h) कति द्रव्याणि?

Section – B

(Unit – I)

(Marks : 15)

6. अधस्तनेषु कस्यचिदेकस्य प्रश्नस्योत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च विधातव्यम्।

10×1

- (a) विवेकचूडामणिमनुसृत्य गुरोः गुणानालोच्य गुरुशिष्ययोः कथोपकथनमालोच्यताम्।
- (b) आत्ममुक्तौ अपरोक्षानुभवस्य आवश्यकता शङ्कराचार्यदिशा आलोच्यताम्।
- (c) संसारानलतप्तस्य शिष्यस्य का गतिः? तच्च उद्धर्तुकामो गुरुः किमुपदिशति इति विवेकचूडामणि-ग्रन्थदिशा व्याख्येयम्।

7. अधोनिर्दिष्टेषु विषयमेकमवलम्ब्य टीका कार्या (संस्कृतभाषया देवनागरलिप्या च)।

5×1

शमः, अविद्या, संसारसिन्धुः।